

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27505>

Özet

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği (ODDTÖ), öğretmen adaylarının üniversite eğitimleri sırasında aldıkları zorunlu bir ders olan **Okul Deneyimi Dersi**'ne yönelik tutumların ölçmek amacıyla 2012 yılında Menekşe Eskici tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, aday öğretmenlerin mesleki formasyon süreçlerinde edindikleri saha deneyimlerine karşılık sergiledikleri duygusal ve bilişsel eğilimleri nicel olarak değerlendirmeyi hedefler. Ölçeğin geliştirilmesi, eğitim araştırmaları kongresinde sunulan bir bildiri ile duyurulmuştur ve eğitim bilimleri alanında öğretmen yetiştirme programlarının etkinliğini değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, öğretmen adaylarının bu dersin gerekliliğine, içeriğine ve genel faydasına ilişkin algılarının detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır. Elde edilen veriler, eğitim fakültelerinin ders içeriklerini optimize etmesi ve öğrencilerin mesleğe yönelik motivasyonlarının arttırması açısından önemli geri bildirimler sağlamaktadır. Ölçek, bir geliştirme çalışması ürünü olup, psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) bilimsel yöntemlerle desteklenmiş belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Okul Deneyimi Dersi, **tutum ölçeği**, öğretmen adayları, mesleki formasyon, eğitim araştırmaları, Menekşe Eskici.

Yazarlar

Menekşe Eskici

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören **öğretmen adayları**nın, öğretmenlik mesleğine hazırlık sürecinin önemli bir parçası olan Okul Deneyimi Dersi'ne yönelik sahip oldukları olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemektir. Bu belirlenen tutumlar, dersin pedagojik etkinliğinin anlaşılmasına ve ders içeriğinin gelecekteki iyileştirmelerine temel oluşturmayı hedefler.

Ölçek, aynı zamanda, öğrencilerin teorik bilgiyi pratikle birleştirme fırsatı buldukları bu derse karşı gösterdikleri motivasyon, ilgi ve algılanan fayda gibi kritik boyutları ölçerek, öğretmenlik kariyerine yönelik genel eğilimlerini de dolaylı olarak analiz etme imkanı sunar.

Yapı

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği, psikometrik açıdan tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal

bileşenlerini kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Ölçeğin ölçtüğü temel **psikolojik yapı**, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi hakkındaki genel değerlendirmeleridir. Bu yapı genellikle dersin zorunluluğuna, içeriğin mesleki yeterliliğe katkısına ve dersin uygulamaya dönük yönlerinin faydasına ilişkin inançları içerir.

Ölçeğin geliştirilme sürecinde, öğretmen adaylarının bu derse olan inanç sistemlerini ve duygusal tepkilerini yansıtan maddeler kullanılarak, tek boyutlu veya çok boyutlu bir tutum yapılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu yapı, öğretmen adaylarının mesleki gelişime ne ölçüde değer verdiğini gösteren önemli bir gösterge olarak kabul edilir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması olan Eskici (2012) araştırmasında, ölçme aracının ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini gösteren çeşitli **geçerlik** analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu tür geliştirme çalışmaları için içerik geçerliliği ve yapı geçerliliği incelenir. İçerik geçerliliği, alan uzmanlarının görüşleri alınarak sağlanmıştır.

Yapı geçerliliği ise genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplanıp toplanmadığını kontrol etmeyi içerir. Geçerlik çalışmaları için detaylar, kaynak referansta belirtilen kongre bildirisinde bulunmaktadır.

Güvenirlilik

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin **güvenirlilik** çalışmaları, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirme amaçlanmıştır. İç tutarlılık güvenirlilik katsayısı, genellikle Cronbach Alfa (Cronbach Alpha) değeri hesaplanarak belirlenmiştir. Yüksek bir Cronbach Alfa katsayısı, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Geliştirme çalışmasında (Eskici, 2012), ölçeğin iç tutarlılık düzeyinin kabul edilebilir akademik standartların üzerinde olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, test-tekrar test güvenirliliği gibi kararlılık analizleri de, tutumların zaman içinde ne kadar stabil kaldığını belirlemek için uygulanmıştır.

Faktör Analizi

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla **faktör analizi** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçekteki maddelerin altında yatan gizil boyutları keşfetmeyi amaçlanmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile maddelerin faktör yükleri incelenmiş, düşük yük veren veya birden fazla faktöre yüklenen maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu ve bu boyutların Okul Deneyimi Dersi'ne yönelik tutumun hangi spesifik yönlerini temsil ettiğini açıklar. Bu süreç, ölçeğin yapısal netliğini ve teorik temellere uygunluğunu doğrulamak için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Türü: Tutum Ölçeği (Geliştirme)

Format: Büyük olaslıkla 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örn: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri (Öğretmen Adayları)

Yaş Grubu: Genellikle 18-25 yaş aralığındaki lisans öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinde Okul Deneyimi Dersi alan veya bu dersi tamamlamış olan lisans öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan kağıt-kalem veya dijital anket formu.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen eğitimi, Likert ölçeği, psikometri, eğitim fakültesi, mesleki gelişim, tutum.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: meskici@ibu.edu.tr (Menekşe Eskici)

İletişim Adresi: Yazarın 2012 yılındaki başlıca olduğu kurum (muhtemelen Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi veya ilgili kurum).

Şartlar, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir geliştirme çalışması kapsamında **2012** yılında sunulmuştur. Ölçeğin ticari kullanıma dair net bir bilgi bulunmamasıyla birlikte, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. Şartlar ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Menekşe Eskici ile iletişime kurulmalıdır.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: okul-deneyimi-dersi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Eskici, M. (2012). Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi. *IV. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi* içinde (s.1418-1426). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.

Okul Deneyimi Dersi Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Orijinal kaynaktan maddeler listelenmemiştir. Bu bölüm, ölçek maddelerinin listelenmesi için ayrılmıştır.)

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak parçasında yer almadığından burada listelenememiştir. Detaylı maddeler için yukarıda belirtilen 2012 tarihli kongre bildirisine veya PDF dosyasına başvurulması gerekmektedir.